29.9.2025

GASGRID FINLAND OY:N LAUSUNTO KOSKIEN VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄÄ (U 36/2025 vp) EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI VENÄLÄISEN MAAKAASUN TUONNIN VAIHEITTAISESTA LOPETTAMISESTA, MAHDOLLISTEN ENERGIARIIPPUVUUKSIEN SEURANNAN PARANTAMISESTA JA ASETUKSEN (EU) 2017/1938 MUUTTAMISESTA

Gasgrid Finland Oy (jäljempänä Gasgrid) on valtionyhtiö, joka toimii järjestelmävastaavana kaasun siirtoverkonhaltijana Suomessa ja tarjoaa asiakkailleen turvallista, luotettavaa ja kustannustehokasta kaasujen siirtoa sekä kehittää aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti siirtoalustaa, palveluitaan ja kaasumarkkinoita edistääkseen tulevaisuuden hiilineutraalia energia- ja raaka-ainejärjestelmää. Gasgrid kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston kirjelmästä (U 36/2025 vp) eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi venäläisen maakaasun tuonnin vaiheittaisesta lopettamisesta, mahdollisten energiariippuvuuksien seurannan parantamisesta ja asetuksen (EU) 2017/1938 muuttamisesta.

Venäläisen putkimaakaasun tuonti Suomeen päättyi keväällä 2022. Irtaantuminen venäläisen kaasun riippuvuudesta onnistui Balticconnector-putkiyhteyden sekä vuonna 2022 hankitun Inkoon LNG-terminaalin avulla. Huoltovarmuusratkaisuksi nopealla aikataululla hankittu Inkoon LNG-terminaali turvasi Suomen kaasumarkkinan toimintaedellytykset erityisesti vuoden 2023 lokakuusta vuoden 2024 huhtikuuhun, jolloin Balticconnector-meriputkea korjattiin sen vaurioiduttua. Inkoon LNG-terminaalissa terminaalin käyttöehdot ovat kieltäneet venäläisen LNG:n tuonnin alusta alkaen, minkä vuoksi esitetyt rajoitukset venäläistä maakaasun maahantuontia koskien eivät Gasgridin näkemyksen mukaan muuta vallitsevaa tilannetta merkittävästi.

Venäläisen maakaasun maahantuonnin rajoittamista puoltavat useat seikat. Epävarmuus venäläisen maakaasun maahantuonnin uudelleenkäynnistymisestä heikentää markkinatoimijoiden kykyä tehdä tehokkaasti oikeasuhtaisia vaihtoehtoisia hankintaratkaisuja, minkä vuoksi tuonnin rajoittaminen lisäisi energiamarkkinoiden ennustettavuutta. EU:n yhtenäinen päätös asiassa turvaisi johdonmukaisen linjan myös jäsenvaltioiden välillä, mikä helpottaisi sisämarkkinoiden toimintaa sekä asettaisi markkina-alueet ja markkinatoimijat samanarvoiseen asemaan. On tärkeää, että sääntely luo selkeän perustan maakaasun siirtoverkonhaltijoille sekä LNG-terminaalioperaattoreille, jotta näillä on vahva oikeudellinen asema kieltäytyä palvelemasta markkinatoimijoita, jotka pyrkivät toimimaan esitetyn tuontikiellon vastaisesti.

Gasgrid katsoo, että venäläisen maakaasun maahantuonnin rajoitukset eivät heikentäisi Suomen kaasumarkkinoiden toimintaa. Kaasumarkkinat kehittyvät tällä hetkellä voimakkaasti ja erityisesti uusiutuvien kotimaisten ja siten Suomen energiaomavaraisuutta kasvattavien kaasujen tuotantopotentiaali on kasvanut viime vuosina merkittävästi. Kehitystä on tärkeää tukea tarvittavin keinoin, jotta kaasuille muodostuu EU:n ja Suomen ilmastotavoitteita tukeva vaihtoehto, jolla olemassa olevaa tehokasta kaasunsiirtoinfrastruktuuria voidaan yhä hyödyntää ilman Venäjältä peräisin olevaa fossiilista maakaasua.

Keilaranta 13–19 B
FI-02150 Espoo
Y-tunnus 3007894-1
Kotipaikka, Espoo
gasgrid.fi

Huoltovarmuuden näkökulmasta on huomioitava, että kaasu on tärkeä raaka-aine raskaalle teollisuudelle sekä merkittävä yhteiskunnan toimivuutta turvaava polttoaine säävarmalle ja nopeasti säätyvälle sähkön tuotannolle. Kaasujärjestelmän yhteiskunnallista arvoa voidaan suhteuttaa vuoden 2024 tammikuun ensimmäisen viikon tapahtumilla. Tuolloin oli poikkeuksellisen kylmä ja tuuleton jakso, jonka aikana sähköntuotantolaitoksia oli lisäksi poissa käytöstä. Gasgridin laatiman arvion mukaan kaasujärjestelmästä ja Inkoon LNG-terminaalista sähkömarkkinoiden hintatasojen kautta muodostunut kansantaloudellinen hyöty oli tuon yhden viikon aikana 1,5–3,0 mrd. euroa. Siten kaasun saatavuudesta on huolehdittava osana koko energiajärjestelmän ja-markkinoiden toimivuutta. Tämä on otettava huomioon myös Inkoon LNG-terminaalia koskevan vuokrasopimuksen osalta sen päättyessä vuoden 2032 lopussa. Arvio tulevaisuudessa käytettävistä infrastruktuurivaihtoehdoista on tarpeellista käynnistää jo tulevina vuosina, jotta kaasun toimitusvarmuus ja yhteiskunnan toimivuutta tukeva energiatuotanto ilman Venäjältä peräisin olevaa maakaasua voidaan varmistaa myös Inkoon LNG-terminaalin vuokrasopimuksen päätyttyä.

Nesteytetyn maakaasun maahantuontia koskevan tiedonantovelvollisuuden osalta katsomme, että tiedonantovelvollisuus on tärkeää lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi. Tiedonantovelvollisuutta koskevien vaatimusten tulisi kuitenkin olla oikeasuhtaisia tavoiteltuun päämäärään nähden siten, että toimijoille syntyvä hallinnollinen taakka säilyy perusteltuna. Esimerkiksi maahantuodun nesteytetyn maakaasun alkuperän osoittamista ei tulisi laajentaa muuhun kuin sen osoittamiseen, että nesteytetty maakaasu ei ole alkuperältään venäläistä. LNG-terminaalioperaattoreilta ei siten tulisi edellyttää LNG-terminaalissa olevan nesteytetyn maakaasun jäljitettävyyttä kaikkien maiden (esim. Norja tai Yhdysvallat) osalta, vaan ainoastaan sen osalta, että maahantuotu nesteytetty maakaasu ei ole asetuksen rajoitusten vastaista.

Yhteenvetona ja edellä esitetyt näkökulmat huomioiden toteamme, että Gasgrid puoltaa venäläisen maakaasun maahantuonnin rajoituksia Euroopan unionissa.

Espoossa 29.9.2025

Janne Grönlund

Johtaja, Kaasuliiketoiminta

Gasgrid Finland Oy

Satu Mattila

Toimitusjohtaja

Floating LNG Terminal Finland Oy